

Enodimenzionalni Slovenci

Nekdo iz Nemčije, ki se je pred kratkim udeležil nekega seminarja v Ljubljani in je zaljubljen v Slovenijo, je ugotovil, da je med Slovenci nenavadno veliko takoimenovanih »kulturnikov« — ljudi, ki jim je knjiga vse, življenje pa nič. To so ljudje — je dejal — ki vzhičeno izrekajo besedo »kultura« in jo imajo vsak hip na jeziku, toda kultura jim pomeni samo književnost, kvečjemu še kakšno sorodno panogo, ne pa celotnega življenjskega sloga. Za vse tisto, kar je zunaj književnosti, so ne le neobčutljivi, ampak se tistega celo izogibljejo, v strahu, da bi ne »umazali« svoje abstraktne kulture.

Ce bi tisti človek Slovence še malo bolje poznal, namreč če bi dalje časa živel med nami, bi nedvomno prišel še do drugega spoznanja: da je med nami morda še več takšnih, ki vzhičeno izrekajo besedo »ideologija« in so pripravljene podvreči tej ideologiji vse drugo s »kulturo« vred in predvsem živega človeka. Ideologija jim pomeni več kot človek, več kot narod in več kot samo življenje.

Taka »ideologija« je izvir polemik, ki se zadnji čas pojavljajo v raznih slovenskih revijah in listih o narodu, narodnosti in narodni preteklosti ter prihodnosti. Ko se taki ljudje prikopljejo do neke »ideologije«, skušajo na to ideološko kopito nategovati vse življenje okrog sebe in ves svoj narod. Če ne gre na kopito, je kriv po njihovem narod, ne kopito. Na tako kopito je hotel nategniti slovenski narod npr. znani Kramberger s člankom v reviji »Sodobnost«, v katerem je v bistvu proglašal Slovence, ki se nočemo asimilirati, za nespametneže. Največja čednost je po njegovem oportunitizem, ali pravzaprav kameleonizem.

Iz takega podrejanja živega človeka izvirajo tudi članki in strupene, zlobne glose, ki jih zadnji čas beremo v nekaterih tukajšnjih slovensko pisanih listih. Po mnenju takih ljudi »ideologija« vse dovoljuje in vse opraviči, tudi zahrbtno zlobo, obrekovanje, jemanje dobrega imena in laž. Po pravici rečemo, smo mislili, da so časi, ko so bile dovoljene take stvari zaradi »ideologije«, že precej časa mimo. A očitno smo se zmotili. Ali pa bi jih hotel kak človek ostrega peresa, pa tope vesti iz nostalgije po stalinistični ideologiji in fašističnem stilu, združeno z novo simbiozo, obuditi k življenju.

V nedeljo so v cerkvi sv. Jurija v Carigradu izvolili novega patriarha pravoslavne cerkve Demetriusa, ki je nasledil nedavno umrlega Athenagora. Kot znano, je carigrajski patriarh nekakšen častni vrhovni poglavar vseh pravoslavnih cerkva, vendar z daleč manjšimi pristojnostmi od rimskega papeža.

Temeljni premiki v svetovni politiki

Danes je še težko reči, kaj sta pomenila za svetovno politiko Nixonova obiska v Peking in Moskvi, saj je preteklo od takrat še premalo časa. Vendar pa se že začne kazati, da so imeli prav tisti, ki so jim pripisovali senzacionalni pomen, kajti že je opaziti nekatere temeljne premike v svetovnem dogajanju. Najnovejši, gotovo zelo važen in kar senzacionalen premik se je pravkar zgodil: umik sovjetskih »inštruktorjev« in »vojaških tehnikov« iz Egipta, na zahtevo egiptovskega predsednika Sadata, ta pa je bajje postavil to zahtevo na pritisk libijskega voditelja Gedaffija. Organiziran jebil v vsej naglici kar zračni most, da bi se 20.000 mož sovjetskih oboroženih sil čimprej vrnilo iz Egipta domov.

Jasno je, da vsi politični komentatorji ugibajo, kaj naj vse to pomeni. Razlage so različne, toda da se jih spraviti na neki skupni imenovalec: Sadat in Gedaffi sta spoznala, da je po Nixonovem obisku v Moskvi in spricho splošnega pomirjenja med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo, po sporazumih, ki so bili že sklenjeni med njima, po prodaji ogromne ameriške količine pšenice Sovjetom — in to prvič na kredit — in po per-

spektivah, ki se odpirajo za nujno sodelovanje v prihodnosti, težko pričakovati, da bo Sovjetska zveza vojaško stala Egiptu ob strani v primeru kake nove vojne z Izraelom. Ravno v tem pa je videl Egipt edino možnost svoje zmage nad Izraelom. Brez te možnosti se Egiptu ne splača več imeti na svojih tleh težke mase 20.000 sovjetskih »inštruktorjev«, katerih število se je še stalno večalo.

Vmes je tudi očitna egiptovska užaljenost. Egipčani menijo, da jih imajo Rusi za norca: njim obetajo eno, Američanom pa drugo, če ne celo Izraelcem tretjo. In tako se je Sadat razjezil in zahteval, naj odidejo sovjetski vojaški domov. Rusom pa tudi ni preostalo drugo, kot da odidejo. Neradi, jezni, a morajo iti. Egipt ni Češkoslovaška, ne morejo si privoščiti okupacije. In niti ne tega, da bi očitno pokazali svojo nevoljo, kajti s tem bi priznali svoj politični poraz v Sredozemlju. Tako se jim zdi najbolje, da prvi hip molče storijo, kar hoče Sadat, nakar bodo skušali zamero diplomatsko poravnati. Vsekakor kaže, da ne morejo več računati na to, da bo pomenil Egipt njihovo mogočno vojaško (nadaljevanje na 2. strani)

Omizje še ne more predstavljati večine

Nekateri znani istrski begunci očitno izrabljajo tržaško gostoljubnost, saj izkoriščajo vsako priložnost, da razgrajajo, oziroma izkažejo svoj klikarski šovinizem. Tokrat jim je prav prišla razprava o zaupnici Andreottijevi vladi, da so lahko pošiljali številne brzozavke novim ministrom, poslancem, ustanovam in drugim osebnostim ter jih naravnost rotili, naj zaščitijo »nikdar prekinjeno italijansko suverenost nad bivšo cono B«. Na te pozive Andreotti seveda ni odgovoril. Ko je polemiziral z Almirantejevimi fašisti, ki so mu skušali s tem vprašanjem nekoliko nagajati, je v parlamentu kratkomalo potrdil stališče prejšnje vlade, češ da je Londonski sporazum o soglasju edini veljavni dokument o tako imenovani coni B. Po tej izjavi so vedno isti ljudje poslali v Rim kopicico brzozavk, s katerimi se predsedniku vlade zahvaljujejo, mu izražajo svojo hvaležnost, češ da se je nova vlada obvezala, da ne bo zanemarjala italijanskih pravic v Istri, da se bo uprla vsaki skušnjavi odpovedi itd. Mislimo, da so ti gospodje tokrat res dosegli vrhunec smešnosti!

Toda kdo so ti fanatični hipernacionalisti, ki si ne morejo in nočejo dati miru? Gre vedno za eno in isto omizje štirih istrskih mačkov, katerih imena se redno, vsak teden pojavljajo v stolpcih tržaškega »Piccola«. Ti so Gianni Bartoli, Sardos-Albertini, Ponis in Del Conte, ki se vsi proglašajo za praktične katoličane, so ugledni člani tukajšnje škofij-

ske Katoliške akcije, zaupniki in ljubljenci tržaške kurije, od katere prejema navodila za svoje šovinistično politično delovanje, ki je dejansko politika sovraštva do Slovencev, ki so zanje vsi »slavocomunisti« (Slovani in komunisti). Jasno je, da se pravi in resnični voditelj tega fašističnega in nacionalističnega glasnega omizja skriva za kulisami. Kako imenovani gospodje sploh morejo vsklajevati svoj tako poudarjeni katolicizem s svojim ozkim nacionalizmom, ki je izrazito poganskega značaja in izvora, je zares prava skrivnost, ki je ni mogoče razvozlati.

V našem listu smo že večkrat imeli priložnost strogo ožigosati to klikarsko cerkveno delovanje, ki v Trstu traja že nekaj desetletij in katerega nacionalistični strup je umetno prepočil del — tako imenovani uradni del — tržaškega cerkvenega okolja, zlasti vrh ezulskih cerkvenih krogov. Proti takemu nemogočemu stanju so se začeli upirati zlasti mlajši verniki, med njimi tudi nekateri duhovniki, kar je prišlo do izraza pred kratkim, ko so pred vrati mnogih cerkva v Trstu začeli razdeljevati letake, s katerimi hudo obsojajo list »Vita Nuova«, ki naj bi bil glasilo katoličanov, oziroma Katoliške akcije ali škofovske kurije, v resnici pa je propagandno sredstvo določene politične klike, ki nima nobenega posluha za resnične verske, socialne in družben probleme sedanjega časa in tukajšnjega mesta.

(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 23. julija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za klarinet in klavir. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder »Kralj morja«. Po povesti Emilija Salgarija napisala Desa Kraševc. Prvi del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Carlo Goldoni »Robavsi«. Veseloliga v treh dejanjih. Prevedla Marija Kacin. RO. 17.25 Za prijetno popoldne. 18.15 Baletna glasba. 19.00 Semeni plošč. 20.00 Sport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 24. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, pogovori in glasba. Pripravlja Lovrečič. 18. Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavne simfonije. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.00 Sportna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi — Tenorist Mitja Gregorač in pianist Aci Bertonec izvajata samospeve Igorja Stuhca in Marka Žigona - Čemu so se smejali - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 25. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Al Hirt in Raf Cristiano. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, pogovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Evropski godalni kvartet. 18.45 Glasbeni vrtljak. 19.10 Veliki detektivi iz kriminalik. 19.20 Za najmlajše »Nackov poizvedovalni urad«. Napisal Aleksander Marodič. RO vodi Stana Kopitar. 20.00 Sport. 20.35 Verdi: Rigoletto, opera v 3 dej. V odmoru (21.30) »Pogled za kulise«. (Dušan Perot). 22.45 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 26. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, pogovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni orkester iz Padove. 18.55 Nekaj jazza. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Sport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Kruno Cipci. Sodelujejo flavtist Miloš Pahor, fagotist Vojko Cesar in pianistka Dina Slama. Igra orkester Glasbene matice v Trstu. V odmoru (21.05) Za vašo knjižno polico. 21.50 Nežno in tiho. 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 27. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi — Tenorist Mitja Gregorač in pianist Aci Bertonec izvajata samospeve Igorja Stuhca in Marka Žigona - Čemu so se smejali - Slovenski ansambli in zbori. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Costantino Mortati: Oseba, država in vmesne skupnosti. 19.10 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Sport. 20.35 »Avgustov veter«. Radijska drama, napisala E. Bassano in D. Martini, prevedel V. Beličič. RO. Režira J. Peterlin. 21.45 Skladbe davnih dob. 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 28. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Simfonična glasba. Mario Bugamelli: Koncert št. 3 za klavir in orkester. Pianist Sergio Cafaro. Orkester gledališča Verdi v Trstu vodi Giorgio Cambissa. 19.00 John in Jerry s hawajanskima kitarama. 19.10 Na počitnice. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Sport. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Paolo Peloso. Sodelujeta sopranistka Adriana Martino in tenorist Renato Ercolani. 21.30 V plesnem koraku. 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 29. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja z avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, pogovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Kitarist Bruno Tonazzi. Pavle Merku: Dve ljudski pesmi; Giuseppe Radole: Fantazija in ricercare; Nokturno; Giulio Viozzi: Gavotta. 18.55 Poker orkestror. 19.30 Rado Bednarik: Moja srečanja. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.00 Sport. 20.50 Stare slovenske ljudske igre »Ljubezen ne usahne«. Napisal neznan avtor, predstavil in priredil Mirko Mahnič. Režira Jože Peterlin. 21.45 Vabilo na ples. 22.45 Zabavna glasba.

Zakon sprejet, a brez upoštevanja volje prizadetih

Dne 6. t.m. so v avstrijskem parlamentu s šibko večino 3 glasov sprejeli zakon, ki predvideva postavitev dvojezičnih napisov v 205 krajih južne Koroške, kjer živi narodnostno mešano prebivalstvo. Razprava v dunajskem parlamentu je bila razmeroma kratka in ni doprinesla kakih novih stališč s strani avstrijskega vodilnega razreda do problemov slovenske manjšine na Koroškem. Zlasti socialistični govorniki so poudarili, da pomeni sprejetje zakona prispevek k mirnemu sožitju med Nemci in Slovenci na Koroškem in da ne predstavlja le izpolnitev tozadavnega določila državne pogodbe, marveč tudi izpolnitev moralne obveznosti, ki je bila dana manjšini že leta 1920 v saintgermanski pogodbi.

Kaj novi zakon predvideva, smo v našem listu podrobneje že pisali, zato bi se k temu ne vračali več, še enkrat pa bi naglasili, da je bil sprejet povsem mimo upravičenih zahtev predstavnikov koroških Slovencev, ki pa na drugi strani izjavljajo, da nekoliko le prispeva k urejanju odprtih vprašanj slovenske manjšine. Naj še omenimo, da so za zakon o dvojezičnih napisih glasovali vsi socialistični poslanci, poslanci ljudske in svobodnjaške stranke pa so glasovali proti. Vprašanje pa je, kdaj ga bodo sploh v resnici izvedli, zlasti če upoštevamo, da je prav v zadnjem času prišlo na Koroškem do ponovne solovite nacionalistične gonje, kajti dobro znani krogi že ob tem okrnjenem zakonu vprijejo kako je Koroška baje ogrožena, ter

ustvarjajo nepotrebno in škodljivo napetost. Pripomnili bi še, da je ob tokratnem zadržanju avstrijske ljudske stranke nastopil pravi trenutek, ko bi Narodni svet koroških Slovencev, ki je predstavnik katoliško usmerjenih Slovencev, moral temeljito preveriti svoje dosedanje odnose in stališča do te stranke.

Poročajo, da je razpravi v dunajskem parlamentu prisostvoval tudi jugoslovanski veleposlanik v Avstriji Mitja Vošnjak.

OMIZJE NE MORE PREDSTAVLJATI VEČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Avtohtoni tržaški verniki italijanske narodnosti, ki niso bili nikdar nacionalisti, temveč le miroljubni državljani in se niso nikdar ogrevali za nacionalistične teze določenih krogov, se v zvezi s tem stanjem začudeno sprašujejo, kako more Vatikan mirno prenašati takšen anahronistični hipernacionalizem v tržaški Cerkvi in njeni Katoliški akciji, ki ni samo tuj tržaški miselnosti in v kričečem nasprotju s katoliškim naukom, temveč tudi v navzkrižju s sedanjo italijansko vladno politiko, ki teži za mirnim sožitjem dveh narodnosti v naših krajih in se hkrati zavzema za sodelovanje s sosedno državo Jugoslavijo.

Danes marsikod slišimo, da je katoliška Cerkve v krizi. Politično-nacionalistično rovarjenje v tržaški škofiji, ki traja že toliko let, kljub odgovornim sporočilom in pritožbam, ki so bili poslani pristojnim oblastem v Vatikanu, a ki so doslej bili zaman, zares dokazuje, da je katoliška Cerkve v resnični krizi. Tu ne gre samo za krizo, temveč že za pravo odpadništvo od katoliških moralnih naukov in cerkvenega prava, za kar je polno odgovorna tudi rimska kurija.

Vprašamo se nadalje, kako bo mogel bodoči tržaški škof, čigar imenovanje že predolgo pričakujemo, iztrebiti korenine poganškega in anahronističnega nacionalizma, ki so že tako globoko zakoreninjene v najbolj glasnem delu ezulskega klera? Vatikanu pa bi moralo biti vsaj nekaj jasno: ogromna večina vernikov obeh narodnosti v škofiji ne bo v Trstu trpela škofa, ki bi mu bilo bolj pri srcu politikantstvo, kot pa resnične dušne pastirske potrebe zaupanih mu vernikov.

V nedeljo, 23. t.m., bo v Devinu tradicionalni

LJUDSKI PRAZNIK

ki ga prireja sesljanska turistična ustanova.

V popoldanskih urah bo na vrtu hotela Ples koncert godbe na pihala iz Nabražine.

Nastopil bo tudi moški pevski zbor »Fantje izpod Grmade«. Dobro bo preskrbljeno za najrazličnejše specialitete in seveda za odlično kapljico.

Zvečer bo ob 20.30 tombola z dobitki v skupni vrednosti 100.000 lir.

Temeljni premiki v svetovni politiki

(Nadaljevanje s 1. strani)

mornariško oporišče v Sredozemlju, Egipt pa se mora odpovedati svojim sanjam, da se bo z orožjem maščeval Izraelu za poraz v šestdnevni vojni leta 1967.

Toda vprašati se je tudi treba, če ni morda tak razvoj na tihem vseč tudi Sovjetom Res da jim je godilo zafrkavati Američane s pronicanjem v Egipt in z ogražanjem njihovih pozicij v Sredozemlju, toda da bi tvegali kdaj kakšno vojno zaradi Egipta, jim najbrž še na misel ni prišlo. Toda nehote jih je neslo v tako smer, ker Egipčani se niso hoteli zadovoljiti samo z obljubami. Zdaj se je Sovjetom ponudila priložnost, da se umaknejo z nevarnega terena, in na tihem so si verjetno kar oddahnili, čeprav tega ne bodo pokazali. Pri tem pa so tudi spoznali, kako malo se je zanesti na razpoloženja Arabcev, kar zahodni svet že dolgo ve, zato flegmatično sprejema sangvinistične arabske izbruhe,

Slama se sicer hitro vname, a tudi hitro zgori, si mislijo.

Če prištejemo k temu še indiskretne govornice, daje Kitajska izrazila željo, da čete Združenih držav ne bi zapustile Daljnega vzhoda, da bi ne ostala sama nasproti vojskam Sovjetske zveze, se nam razkrije, kako veliki premiki se začenjajo kazati v svetovnem političnem dogajanju, premiki, ki so večje jamstvo dolgotrajnega ravnovesja in miru kakor pa še tako slovesno podpisane pogodbe. Zato jih lahko samo pozdravimo.

Vprašanje je le, v katero smer bodo Sovjeti zdaj pritiskali, da bi dobili oporišča za svoje vojno ladjevje v Sredozemlju. Na Malto? Na Sirijo? Na Jugoslavijo?

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

POLETNE SLIKE V TRSTU

Poletje se v Trstu ne razodeva samo z vročino in mrgolenjem kopalcev ne obali od Barkovelj do Devina, ampak tudi z nekaterimi drugimi značilnostmi. Predvsem z jantami človeških ptic-selilk, ki potujejo skozi naše mesto. Pogosto se ustavijo za nekaj ur, da si ogledajo mesto ali da prenočijo v mladinskem zavetišču ali v šotorišču (campingu) na Opčinah. To vnaša v življenje na tržaških cestah nekaj barvitosti in eksotičnosti. Pogosto lahko vidimo zanimive slike.

Oni večer v mraku sta hodila po Vialu fant in dekle, najbrž Šveda ali Norvežana, oba visoke postave in plavolasa, on z brado in dolgimi lasmi, ona z lasmi rzapuščenimi po ramenih, oba oblečena v značilne kavboj-

Nekdo je odgovoren

Dan za dnem slišimo, beremo in gledamo slike o strašnem poginjanju živine zaradi žeje na tovorni železniški postaji na Proseku (in na Opčinah). To se dogaja že leta. V tem se kaže strašna brezsrčnost in surovost vseh tistih, ki imajo opraviti s temi prevozi, od ljudi v vzhodnih državah, ki pripravljajo in odpremljajo te pošiljatve, do železniškega osebja in kupcev v Italiji. Najnovejši podatki govore že o 600 poginulih živali.

Nemogoče si je misliti, da bi ne bilo mogoče napojiti na Proseku nekaj sto glav živine, če bi nekdo to res hotel. Toda tega nihče ne stori, ker ni nihče k temu službeno obvezan. V prvi vrsti bi morali izvozniki ali uvozniki poskrbeti, da bi bile živali med potjo dobro oskrbovane in da bi vse prispele zdrave na cilj. To bi bilo tudi v gospodarskem interesu, saj 600 poginulih živali predstavlja ogromno izgubo — nekaj sto milijonov lir. A tudi železniška uprava ni brez odgovornosti: zakaj prevzema take prevoze, če jih ne more v redu opraviti?

Javnost ima vso pravico, da zahteva, da se takoj ukrene vse potrebno, da se te nore morije živali na Proseku in drugod čimprej končajo. Zato se nujno obračamo na oblasti, državne, deželne, policijske in zdravstvene, da hitro napravijo red in določijo, kdo je odgovoren za to, da bodo ti prevozi postali vredni omikane družbe.

OBSODBE »NACIONALISTOV« V SOVJETSKI ZVEZI

Kot poročata agenciji Ansa in Reuter, so iz dobro obveščanih krogov v Sovjetski zvezi v torek sporočili, da so bili trije ukrajinski izobraženci na ločenih procesih obsojeni na zaporne kazni, v okviru obsežnih policijskih akcij proti takoimenovanim »nacionalističnim« elementom v Ukrajini.

Dva izmed obtožencev sta bila obtožena protisovjetske propagande. Baje sta bila obtožena, da sta širila ilegalne propagandne tiskovine. To sta Lev Serdijanko, ki je bil obsojen na sedem let zaporu, katerega mora prebiti v delovnem taborišču, in še na tri leta konfencije po prestanem zaporu, in Roman Rakitski, ki je bil obsojen na pet let zaporu v delovnem taborišču. Tretji, Roman Sumuh, ki je star že 70 let, je bil obsojen na 10 let zaporu v delovnem taborišču in na pet let konfencije. Ko bi odsedel vse te kazni, bi bil star torej 85 let — če bi bil še živ.

Ti procesi so bili junija in julija v Kijevu. Že prej pa je neki ilegalni sovjetski listič ob-

(dalje na 5. strani)

ke. On je brenkal na kitaro in pel zraven angleško pesem s kar prijetnim glasom, ona pa je nosila za njim tok za kitaro in pobirala v nekako kapo drobiž. Za hip sta se ustavila pri posameznih družbah, ki so sedele pred sladoleadarnami in kavarnami in uživale večerni hlad. Dekle je tuptam pobožalo kakšnega otroka in ko ju je neka študentovska družba nagovorila, je — verjetno izmučena — kar počenila k nekemu dekletu in se pogovarjala z njo. Nihče ni njenega brenkanja in zbiranja prispevkov vzela kot beračenje, vsakdo je videl v njima študenta, ki sta se odpravila po svetu, da bi kaj videla in spoznala kaj novega.

Okrog glavne železniške postaje pa lahko vidimo te poletne dni mnogo mladih iz južnih dežel Jugoslavije, ki tudi izkoristijo počitnice, da pogledajo malo v tujino in seveda predvsem Trst, ki uživa v njihovih krajih verjetno sloves bogatega in slikovitega trgovskega središča. Največkrat gredo na potovanja v skupinah, po trije in več, tudi mešane družbe. Tudi ti nimajo veliko denarja, vendar so manj spontani kot potujoči študentje s severa. Hrano si prinesejo največkrat s seboj. V vročih urah si poiščejo senco v parku pred postajo, v senci kolanjev in kramarskih barak, ali pa posedajo kar pod kakšne oboke, pred vrata kake v prvih popoldanskih urah zaklenjene trgovine. Kljub vsemu se zdijo veseli in zadovoljni, glasno se pogovarjajo in smejejo. Pogosto je slišati, da se pogovarjajo albansko ali madžarsko, le redkokdaj je slišati v Trstu makedonski jezik.

Nemci pa uganjajo kult sonca in golote. Po mestu hodijo nemške družine, ki so se za nekaj ur ustavile v našem mestu, žena navadno močno opečena od sonca, mož v kratkih hlačah in s spredaj odpeto srajco, oba otroka (videti je, da so tudi Nemci prešli na sistem dveh otrok) pa naga do pasu, tudi deklice.

— Znaš Jakec, ma ti Prosekani so prou po streli.

— Kej šele zdej znaš? Uani so bli zmiram taku.

— Ma tu, kar so zrihtali ses tistimi

Škoti, je prou fino, de buljše niso mogli.

— Čaki, Mihec, ile so bli Prosekani jn Kontoveuci. Ne smeš pozabet, de jemajo društvo jn de so skupej jn de so skupej naredili vse..

— Sej znam, sej znam! Jest sm tou samo povedat, kaku so vse zrihtali. Tu, de so Prosekani...

— Jn Kontoveuci!

— jn Kontoveuci šli na Škotsko, je blo fajn, ma še bol fajn je blo, ke so pršli Škoti dol jn de je od njih pisau prfina »Piccolo«.

— Ja, dragi moj, tisti časnik se lahko dela, de ne vide Slovincou, ma se ne more delat, de ne vide Angležou al Škotou. Tega si pej ne upa. Jn taku je tudi pisau, de so pršli jn de so jih čakali na Proseki jn de so jemeli partido jn de so jeh sprejele ženske v kraški narodni noši. Vse je taku pisau, de ni blo zastopet, de so ti Škoti pršli na obisk prou h Slovincam. Samo za Kulturni dom ni mogu zamoučat, de je tu slovenski dom.

SLOVENSKA SKUPNOST V DEŽELNEM SVETU

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je v torek zaključil razpravo o splošnem gospodarskem položaju v deželi. S to razpravo se je tudi zaključilo zasedanje deželnega sveta, ki se bo ponovno sestel po poletnih počitnicah, to je v septembru. Ob zadnji razpravi se je oglašil med drugimi k besedi svetovalec Slov. skupnosti dr. Štoka in v svojih izjavah jih predvsem poudaril veliko škodo, ki jo slovenski narodni manjšini povzročajo vedno večja razlaščenja zemlje v tako imenovano javno korist, ki naj bi jo predstavljali razvoj industrije, gradnja avtocest, avtomobilskih pristanov ob meji in druge infrastrukture. S tem se dejansko nasilno razbija obstoječe družbeno-ekonomsko ravnotežje, ne da bi se ustvarilo novo, od katerega bi imela korist tudi slovenska manjšina. Gre v bistvu za zapleteno družbeno vprašanje, ki ga ni mogoče obravnavati s prijemi, ki veljajo v vsedržavnem merilu. Od tod izhajajo veliki pomsleki Slov. skupnosti tudi glede na znani zakon št. 865 iz leta 1971, ki je morda upravičen in potreben za rešitev stanovanjske krize v državi, a ki utegne v naših razmerah povzročiti nepopravljivo škodo.

V drugem delu svoje intervencije se je svetovalec Štoka dotaknil vprašanja globalne zaščite slovenske narodne manjšine. Ne gre tu — je med drugim dejal — za neko formalistično pravno zaščito, temveč za ureditev tistih vprašanj, ki so naravnost življenjskega pomena za slovensko narodno skupnost, to je za zagotovitev skladnega družbenega razvoja celotne manjšine. Na koncu se je svetovalec Slovenske skupnosti dotaknil problema Beneških Slovencev in zahteval zanje, naj se ustvarijo takšni pogoji, ki jim bodo zagotavljali eksistenco na domačih tleh.

—o—

Od 4. do 15. avgusta bo v Kranju XXII. mednarodni gorenjski sejem. Letos bodo sejemske prireditve v novih prostorih. Gorenjski sejem ima komercialno-potrošniški značaj.

— Pej sej glih zatu pravem, de so Prosekani tiči. Kadar so šli uani če gor, so jeh tam forte lepu sprejeli jn bli pr vseh županeh jn takeh ledeh. Jn zdej, ke so pršli uani dol, jeh je mogu sprejet pej tržaški žepan. Ni mogu reč: Jest Prosekanov ne poznam za neč. Zatu ke tisti Škoti be lahko rekli: Kaku, mi sprejmemo Trještine z vsemi častmi jn kadar pej pridemo dol nas njež žepan neče nanka videt? Zatu ke ne smeš pozabet, de kadar so šli Prosekani jn Kontoveuci gor, so prouzaprou reprezentirali tržaško mesto. Jn taku zdej znajo tudi na Škotskem kašen je Trst.

— Znaš Mihec, jest rečem, de si kašen mišin strašno grize nohte, zatu ke so Prosekani...

— Jn Kontoveuci!

— pokazali Škotam, de u Trsti smo tudi Slovinci. Jn živi.

— Jn še kaku! Jn sm slišou, de jeh je naš žepan pozdravu kar po angleško. Je mogu bet navsezadne kontent, de jem je pokazau, kaku zna angleško.

— Znaš Mihec, forte lepu be blo, de be naš žepan tudi ses Slovinci govoru v našem jeziki. Kadar be šla kašna delegacija h njemi za stran kašne ceste, kašnih škovaconou al za stran mleka, de be se tudi tabat lepo pogovorili po domače. Si ti ne zdi, da be blo tu demokratsko?

—Jn tudi lepo figuro be naredu.

S Tržaškega

Gostje iz Škotske vrnili obisk

Preteklo soboto so v Kulturnem domu gostovali pevci mladinskega zbora «Airdrie Academy Senior Choir, in folklorna skupina «Airdrie Scottish Country Dancers»; s tem nastopom so škotski mladinci vrnili obisk prosekim in kontovelskim pevcem in nogometšem. Obširen spored je obsegal v glavnem škotske ljudske pesmi in ples, zastopani pa so bili tudi skladatelji Mozart, Rossini, Händel in Gounod z odlomki iz njihovih oper ter nekaj madžarskih in mehiških ljudskih pesmi.

Stiridesetčlanski mladinski zbor, ki ga vodi Elisabeth Pearson, nam je zgovorno pokazal, kakšni naj bodo postopki in kakšni rezultati resnega pedagoškega dela. Ni nam pokazal pevskega zvezdnika niti ne ambicioznega programa. Pokazal pa nam je veliko homogenost posameznih pevske skupin, homogenost, ki je plod sistematične pevskotehnične vzgoje. Tudi posamezniki, ki so se uveljavili kot solisti, niso presenečali z močnimi glasovi, pač pa z zanesljivo pevsko

tehniko, ki so jo inteligentno uporabljali pri oblikovanju glasbenih fraz. Zbor sestavljajo pevci s prav povprečnim pevskim materialom, takim, kakršnega je povsod dovolj na razpolago. A ta material resno negujejo in obenem usmerjajo v razumevanje glasbene govornice. Nehote smo morali primerjati njihove solidne dosežke s stanjem na naših šolah, tako večinskega naroda kakor naše manjšine...

Vse pesmi so bile izvedene s čudovito lahkotnostjo in precizno intonacijo. Posebno glasbeno prepričljiv je bil ženski zbor pri izvedbi madžarske ljudske »Jabolko, jabolko«. Z elegantno šegavostjo sta briljirali pevki Mazine Cherry in Vivien Jenkins v Rossinijevem duetu dveh mačk. Da zmore zbor tudi zahtevnejše skladbe, nam je pokazal z izvedbo »Aleluje« iz Händlovega Mesija. Posebno navdušenje pa so pevci vzbudili z Venturinijevo ljudsko »Nocoj, pa oh, nocoj«, ki so jo peli v slovenščini in so jo morali seveda ponoviti.

Nastopila je tudi folklorna skupina, ki je prikazala nekaj škotskih plesov. Pripravljeni so bili sicer skrbno in natančno, niso pa zbudili posebnega navdušenja, ker so si bili plesi med seboj zelo podobni.

Pred začetkom programa je goste pozdravil zbor »Vasilij Mirk« z Zdravljico in škotsko ljudsko Loch Lomond; predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Boris Race pa je v svojem pozdravnem nagovoru opisal položaj slovenske manjšine v Italiji, njeno trpljenje pod fašizmom in slovenski boj za osvoboditev. Posamezne točke je napovedovala Živa Gruden. Velika dvorana Kulturnega doma je bila nabito polna, kakor le ob redkih prilikah. Marsikatero pesem so morali gostje, na odločno zahtevo občinstva, ponoviti.

Gostovanje škotskih mladincev nam je dalo kar dovolj snovi za razmišljanje. Poleg primerjave s stanjem pevke vzgoje na naših šolah, na katero nikakor ne moremo biti ponosni, so nas spomnili še na nekaj: Mladi

Skoti in Skotinje so peli ljudsko pesem v slovenščini! Samo na sebi ni to nič posebnega, saj se je že dolgo tega uveljavila navada, da se vsak zbor, ki gostuje na tujem, nauči in izvaja po eno pesem naroda gostitelja. To je stvar vljudnosti in upoštevanja ljudskega blaga. Vprašujem se samo, kdaj bomo zunaj pevskega sveta, doživeli toliko vljudnosti n. pr. pri političnih odgovornih osebnosti, t.j. kdaj se bo kakemu veljaku večinskega naroda, ki ima vsakodnevne stike s pripadniki naše manjšine, zdelo vredno, da bi se približe seznanil z našim jezikom. To bi bil sicer tudi znak prijaznosti, ki bi nedvoumno podčrtal zatrevani internacionalizem, pomenil pa bi tudi praktično korist.

Ubald Vrabc

V. TROFEJA SOKOLA V NABREŽINI

V petek, 21. t.m., se bo začel v Nabrežini mednarodni ženski odbojarski turnir, ki je znan pod imenom »Trofeja Sokol«, ker ga letos že petič prireja istoimensko nabrežinsko športno društvo. Tekmovanja, ki bo gotovo privabilo številne ljubitelje športa, se bodo udeležile štiri ekipe, in sicer: Partizan z Reke, Fini iz Modene, Uni iz Basela ter seveda domači Sokol.

Vse gostujoče ekipe so zelo znane, saj spadajo v sam vrh ženske odbojke v lastnih državah. Zato obeta turnir oster, a kvaliteten boj za osvojitev prvega mesta.

Poravnajte naročnino!

PRAZNOVANJE »OPASILA« V BAZOVICI

Ob praznovanju »Opasila« priredi Slomškov dom v Bazovici v soboto, 22. julija ob 21. uri srečanje mladinskih glasbenih ansamblov.

Nastopile bodo naslednje skupine: Fantje z Brega, Glinščica, Kraški cvet in Kondor. Ob lepem vremenu bo prireditev na športnem igrišču Slomškovega doma, v primeru slabega vremena pa v kinodvorani.

Praznovanje »Opasila« se bo pričelo v petek, 21. t.m. ob 21. uri s somaševanjem v župnijski cerkvi. Zaključilo se bo v nedeljo, ko bodo predvajali film. Od petka do nedelje bo odprta tudi razstava, na kateri si boste lahko ogledali izdelke krojnega tečaja.

Uspela vinska razstava v Nabrežini

Te dni je bilo na nabrežinskem trgu zelo živahno. V petek prejšnjega tedna so namreč slovesno odprli 11. vinsko razstavo, na kateri je sodelovalo 19 vinogradnikov iz devinsko-nabrežinske občine. Po pozdravnem nagovoru predsednika prireditvenega odbora, podžupana Colombana, je župan Legiša poudaril pomen razstave, ki je postala že tradicionalni nabrežinski ljudski praznik. Zahvalil se je vinogradnikom za sodelovanje ter pohvalil njihovo vztrajno prizadevanje za vedno večje kakovostno izboljšanje vinskega pridelka. Razstava ima med drugim namen — je naglasil župan Legiša — nagraditi naše kmetovalce za njihovo vztrajno in požrtvovalno delo ter zlasti za ljubezen, ki jo kažejo do svojega poklica. Izrazil je prepričanje, da bo tudi letošnja razstava obiskalo mnogo ljudi iz bližnjih in daljnih krajev.

Na letošnji vinski razstavi so sodelovali naslednji vinogradniki: Avgust Caharija iz

Nabrežine; Stanislav Caharija iz Nabrežine; Karel Doljak iz Praprota; Ivan Grilanc iz Nabrežine; Stanko Gruden iz Mavhinj; Mirko Košuta iz Križa; Venceslav Legiša iz Mavhinj; Alojz in Danilo Lupinc iz Praprota; Josip Pahor iz Cerovelj; Ludvik Pipan iz Mavhinj; Danilo Radovič, Mirko Radovič in Dušan Radovič iz Nabrežine; Rafael Šemec iz Prečnika; Alojz Škerk iz Praprota; Ivan Terčon iz Mavhinj; Just Terčon iz Slivnega in Stanislav Žužek iz Mavhinj.

Posebna komisija izvedencev bo pregledala razstavljen vina in določila nagrade. V zabavnem delu prireditve so igrale godbe na pihala iz Nabrežine, iz Turiacca in iz Postojne. Zvečer pa je zlasti mladino zabaval ansambel »The Lords« iz Trsta. Vinska razstava se je zaključila v nedeljo, ko je bila med drugim zvečer tombola. Po številu gostov in tudi iztočenega vina je letošnja razstava v Nabrežini vsekakor dosegla rekord.

POČASTITEV SLOVANSKIH APOSTOLOV IN MAŠNIŠKEGA JUBILEJA NA VEJNI

V nedeljo 9. julija so se zbrali slovenski verniki na Vejni za praznovanje sv. Cirila in Metoda in obenem za mašniški jubilej slovenskega duhovnika. Msgr. Natal Silvani je daroval v Marijinem svejšču svojo zlato mašo. Navzlic soparnemu vremenu je prihitelo veliko število častilcev, posebno Opencev, ki so hoteli počastiti svojega bivšega župnika in tako dokazati, da ga imajo še vedno v lepem spominu. Slavljencev je opravil sveti obred v sredi celotne slovenske duhovščine. Oopenski cerkveni zbor pod vodstvom g. Maliča je z lepim petjem pripomogel povzdigniti slovesnost na umetniško raven. Po evangeliju je jubilar govoril o veličini duhovniškega poslanstva in poudaril, da samo kdor je od Boga poklican, lahko stopi pred oltar.

Monsignor se je rodil v ljudskem okraju Sv. Jakoba. Po končani vojaški službi se je v semenišču pod vodstvom nepozabnega prelata Jakoba Ukmarja pripravil na vzvišeni poklic. Prvo mašo je daroval v Miljah 2. julija 1922, nato je bil nameščen v Buajah, potem v Draguču pri Pazinu, kjer je pretrpel dosti neugodnosti zaradi uporabe hrvaškega jezika v cerkvi. Slednjič je bil imenovan za župnika v Krkavcih, kjer so mu fašisti nastavili zasedo, ki pa ni uspela, ker se je isti dan mudil v Koprju. Še ga je priljubljeni škof Fogar postavil kot župnika v Istri, in sicer v Roču. Tudi v tem kraju je doživel preganjanje ne samo fašistov, ampak tudi Nemcev, in je bil tudi žrtev prvega bombardiranja. Po triletnem upravljanju župnije v Buzetu je 16. febr. 1950 postal župnik in dekan na Opčinah, kjer je skrbno vodil župnijo do leta 1968, ko se ji je zaradi bolezni odpovedal.

Jubilant se je po maši v sprevedu z verniki podal k oltarju svetih apostolov Cirila in Metoda in podelil blagoslov z relikvijo. Po končanem obredu so se prisotni, posebno Openci, strnili okoli dobrega Pastirja, mu čestitali in voščili še na mnoga leta.

E. F.

S TRŽAŠKEGA

ZA TAKOJŠNJE UKREPE V KORIST
DEŽELNEGA GOSPODARSTVA

Ta teden bo odpotovala v Rim posebna delegacija, ki jo bodo sestavljali predsednik deželne vlade Berzanti, odbornik za industrijo Dulci, tržaški župan Spaccini in predsednik tržaške pristaniške ustanove Franzil. Odposlanstvo se bo sestalo v Rimu z ministrom za državne soudeležbe Ferrarijem Aggradijem, z ministrom za trgovinsko mornarico Lupisom, z ministrom za industrijo Ferrerjem in ministrom za zunanjo trgovino Matteottijem.

Predsednik deželne vlade Berzanti je na zadnji seji deželne vlade, ki je razpravljala o gospodarskem položaju v deželi, jasno povedal, kakšen je namen tega srečanja. Poudaril je, da bo odposlanstvo odločno zahtevalo takojšnje ukrepe v korist gospodarstva dežele, ki je v določenem zastoju, predvsem zaradi neizpolnjevanja danih obljub in natančnih obveznosti, ki jih je bila vlada sprejela v okviru medministrskega odbora za gospodarsko programiranje. Gre za večje investicije s strani državnih in poldržavnih ustanov, za zagotovitev naročil in modernizacijo tržaških in tržiških ladjedelnic ter za preureditev pristanišč v Trstu in Tržiču, ki so izrazito mednarodnega pomena.

KD V FURLANJI - JULIJSKI KRAJINI
ZA LEVO SREDINO

Te dni se je zaključila razprava v deželni odboru Kršč. demokracije, ki je z veliko večino odobrila poročilo strankinega deželnega tajnika Tonuttija o sedanjem političnem položaju v deželi in državi. Poročilo med drugim kritizira rešitev zadnje vladne krize in očita osrednjemu strankinemu vodstvu, da ni naredilo vsega za ponovno sodelovanje na ravni leve sredine. Tonutti je dejal, da bo stranka lojalno podpirala sedanjo vlado, vendar je hkrati izrazil upanje, da se bo kmalu našla takšna rešitev, kot ustreza sedanjemu političnemu položaju v državi. Z drugimi besedami se je deželni tajnik KD zavzel za obnovo leve sredine tudi na vsedrjavni ravni.

Kar zadeva Furlanijo - Julijsko krajino, pa je Tonutti ponovno potrdil veljavnost levo sredinske politike, ki jo po njegovem označujejo predvsem živ odnos do slovenske narodne manjšine, poudarjena mednarodna vloga tukajšnje dežele, nov urbanistični načrt, drugi načrt za gospodarski in družbeni razvoj ter druge pomembne pobude.

Za zaupnico sedanjemu deželnemu vodstvu so glasovale vse leve struje KD, ki imajo večino, proti pa so bili pristaši Fanfanija in sredinske struje.

PRVA SEJA NOVEGA UPRAVNEGA SVETA
KMEČKE BOLNIŠKE BLAGAJNE

V ponedeljek, 17. t.m., se je sestal na prvi seji novoizvoljeni upravni svet Kmečke bolniške blagajne. Na dnevnem redu je bila izvolitev predsednika in podpredsednika ter članov upravnega odbora. Za novega predsednika je bil z večino glasov izvoljen Dušan Kodrič, za podpredsednika pa Alojzij Debelis. Ostali člani upravnega odbora so: Leopold Radetič, Drago Starc in Remigio Tull.

Sporočili so, da bodo 32 km dolgo avtomobilsko cesto med Postojno in Razdrtim slovesno predali namenu 29. novembra letos, ko v Jugoslaviji praznujejo državni praznik.

Dobri uspehi na letošnjih maturah

Petnajstega julija so bili uradno objavljene končni uspehi tudi slovenskih matur. Poudariti moramo z veseljem, da so izidi prav dobri.

Maturitetne izpite na vseh šestih višjih srednjih šolah (znanstveni in klasični licej, učiteljske, trgovski tehnični zavod v Trstu, učiteljske in klasični licej iz Gorice) je polagalo skupno 98 dijakov in dijakinj. Od teh jih je izdelalo 95, trije so padli, in sicer po eden s tržaškega in goriškega učiteljskega in eden s trgovskega zavoda. Na licejih so vsi izdelali. Z goriškega klasičnega liceja so dosegli zrelost vsi z najmanj srednjo oceno 7.

Novi abiturienti, ki bodo vsi nadaljevali študije na univerzah, so: Bagon Franko, (48/60; ocena po točkah), Frandolič Dario (46/60), Zavadlav Marta (42/60), Pacor Ticianja (47/60), Tommasi Pavel (50/60), Spacapan Mirko (56/60).

Na goriškem učiteljskem so izdelale sledeče kandidatkinje: Anka Černic, Rosana Calligaris, Lidija Jarc, Helena Lukežič, Eda Mi-

klus, Neva Mozetič, Dolores Petejan, Rudolf Pavšič in Marija Visintin.

Ena dijakinja je bila zavržena.

Vsem dijakom in dijakinjam, ki so srečno prestali maturo, še enkrat prisrčno čestitamo in jim voščimo vesele počitnice, potem pa nove uspehe pri nadaljnjem študiju.

Podgora

ČASTILJIVA OBLENICA

Iz naše vasi se spet oglašamo z veselo novico. Tako smo pred kratkim praznovali lepo šagro, sedaj pa častiljiv jubilej.

V četrtek 20. julija je obhajala 90-letnico svojega življenja Milka Klavčičeva, po domače Zupanova.

Kdo ne pozna nekdanje učiteljice, ki je vzgojila tri rodove Podgorcev? Leta 1928 so Milko pregnali v pokrajino Bergamo. Pa se je vrnila in spet poprijela za delo pri vzgoji mladine, pri prireditvah in pri požrtvovalni skrbi za veliko domačijo Klavčičevih. Kljub starosti je jubilatka še vedno sveža in se spominja časov, ko je oče Anton začel zupanovati v Podgori, ki je takrat obsegala tudi Pevmo in Štmaver s Podsabotinom.

Sloves Klavčičeve domačije je segal daleč. Pri Zupanovih v senci košatih dreves na širokem borjaču je bilo nekako prosvetno središče Podgore, tudi za shode in najrazličnejše nastope.

Gospodični Klavčičevi čestitamo k njemu jubileju in življenjskemu delu v trdnem prepričanju, da ji bomo toplo segli v roko tudi ob njeni stoletnici.

DUHOVNIŠKE SPREMEMBE

Duhovniške nastavitve v goriški nadškofiji se že več časa malo ali nič ne spreminjajo. Novih dušnih pastirjev ni, starejši gospodje pa ostajajo na svojih mestih.

Vendar je pred kratkim prišlo do nekaterih sprememb ali dopolnil.

Nadškof je imenoval tri nove kanonike in je z njimi dopolnil število članov stolnega kapitlja. Med novoimenovanimi ni nobenega Slovenca. Edini redni kanonik med Slovenci je msgr. Klinec. Štandreški župnik je le častni kanonik.

Nekaj sprememb je tudi na župnijskih mestih, a menda le za eno leto. Števerjanski župnik pojde v Rim. Na njegovo mesto bo prišel župnik Brecelj iz Doberdoba. Tja bo pa šel gospod Komjanc, ki sedaj upravlja župnijo Gaberje in Vrh. Gaberje bodo najbrž nekaj časa spadale pod sovedenjsko faro.

Težje je pa z Vrhom. Baje je že določeno, da ga bo cerkveno upravljal župnik iz italijanske Martinščine, ki je sicer Slovenec po rodu. Vrhovci so se proti taki odločitvi že uprli in so bili pri nadškofu.

PRISTNA IN NAPAČNA FOLKLORA

Turistični odbor Pro loco je že pripravil program za folklorno parado, ki bo 10. septembra t.l. Obenem bo na Gradu tudi drugi mednarodni kongres o pravi in izumetničeni folklori.

Pri nedeljski narodopisni povorki, ki se bo razvila po goriških ulicah v nedeljo 10. septembra, bo sodelovalo 21 folklornih skupin. Ob roki jih bo kar nekaj in ab. inab. inab. inab.

Števerjan

PROSVETNO DELO - FARNE SPREMEMBE

Domače katoliško prosvetno društvo »Se-dej« je kar vedno v delu in zagonu. Redno skrbi za nastope z domačimi člani in tudi z gosti. V nedeljo je v župnijski dvorani nastopil pevski zbor invalidov s sosedne strani. Udeležba je bila bolj skromna, ker pač ni več ugoden čas za prireditve v zarptih dvorana.

Društvo je izdalo tudi peto številko »Šte-verjanskega vestnika«. To pot kar v tiskani obliki, pod Terpinovim uredništvom. Vsebi-na je posvečena opisu II. festivala ljudske zabavne glasbe.

Vsekakor moramo beležiti kot napredek, da se društveni vestnik tiska že kar v časopisni obliki.

Sliši se tudi, da bomo kmalu imeli spremembe v vodstvu naše fare. V kratkem času nas bo zapustil naš župnik Simčič. Šel bo najbrže nadaljevat teološke študije v Rim. K nam bo pa prišel gospod Brecelj, ki sedaj župnikuje v Doberdoba. Oba dušna pastirja sta si podobna po vnemi za farno življenje in prosvetno udejstvovanje.

OBSODBE »NACIONALISTOV«
V SOVJETSKI ZVEZI

(nadaljevanje s 3. strani)

javil novico, da je policija aretirala letos v Ukrajini že nad sto ljudi zaradi »nacionalizma«. List priznava, da sicer ni mogel ugotoviti resničnosti te informacije, da pa je resnica, da so mnogi Ukrajinci pisali vrhovnemu sovjetu (vrhovnemu zakonodajnemu telesu v Sovjetski zvezi) in se pritožili nad dejstvom, da je sovjetski sistem »zadušil narodno zavest« v Ukrajini.

Te dni je bil odstavljen notranji minister Letonske republike Nei. Tudi to spravlja v zvezo s pojavi »nacionalizma«, ki jih je zadnje čase opaziti ne samo v Litvi in o katerih smo že poročali, ampak tudi v drugih dveh baltskih republikah, v Leanski in Estonski.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Otroci niso luksuzni predmeti

Na prodajni mizi Tržaške knjižarne so se pojavile že tri letošnje dvojne številke revije »Prostor in čas«, zanimive in aktualne kot vse prejšnje, vendar se nam zdi prav, da spregovorimo najprej o prvi.

Nenavadno je to, da je prinesla na uvodnem mestu dramski tekst in sicer dramo Vinka Trinka-hausa v dveh dejanjih »Odločitve«. Kot menda večina novjših slovenskih dramskih del je tudi ta zajeta iz okolja v današnjih gospodarskih podjetjih, kjer se ljudje prepirajo in spletkarijo drug proti drugemu tes se brezobzirno pulijo samo za hipne koristi. Niso sposobni videti višjih ciljev in skupnih koristi, za katere bi morali žrtvovati nekaj svojega idealizma. Žrtev takega egoizma je tudi ravnatelj Masnak, katerega zapusti celo žena, ko se znajde v stiski. Kot drama pa je delo šibko, preveč je naslonjeno na trenutno aktualnost, tudi ljudje v njem so preveč tipizirani, da bi se mogli ogreti zanje. So le simboli za neko stanje.

Zelo dobro, napeto in v naravnost elegantnem slogu ter jeziku je napisana novela »Krojač brez hlač«, katere avtor je Jožef Faganel. Snov je zajel iz grozotnega dogajanja v jeseni 1943 v Ljubljani. Leopold Suhadolčan je objavil odlomek iz svojega romana »Noro življenje«, Vladimir Kavčič pa nadaljuje svoj »Zapisnik«, ki se mu razraščja v roman. Bogastvo leposlovja — in to dobre-ga — v tej številki dopoljujejo pesmi, ki so jih napisali Jože Udovič, Nace Polajnar in Lucijan Vuga. Jolka Milič pa je prevedla ciklus kratkih Ungar-tijevih pesmi.

Šibkejša je v prvi številki zastopana esejistika. France Pibernik nadaljuje svoje dopisovanje s pe-snikom Kajetanom Kovičem pod naslovom »Raz-merja v slovenski poeziji«. Pibernik v pismih sprašuje, Kovič pa razlaga svoje pesmi ter ideje. Tone Frelj razpravlja o elementih Shakespearove be-sedne figuralike. Vladimir Kavčič v polemiki z Josipom Vidmarjem odklanja predlog za ustanovitev »slovenskega kulturnega sveta«, kar naj bi bil

po Vidmarjevem mnenju »forum, ki v imenu tako-imenovane naše družbe smel klicati na odgovor-nost vsakršne založniške in revijske redakcije ter druge kulturne ustanove ter terjati od njih odgo-vor, v kakšne namene trošijo družbeni denar in energije svojih članov«.

Denis Poniž ocenjuje Paternujevo študijo o Pre-šernovem Krstu pri Savici. Ivan Gams pa je ob-javil aktualen članek »Rodnost, rodoljubnost in stan-dard«, v katerem opozarja, kako se niža rodnost v Sloveniji in kako je »rast slovenskega prebivalstva dosegla stopnjo, ki bi postala pri mnogih narodih javni problem. Popolnejšo podobo prebivavstvenega gibanja dajejo posebne statistične študije, ki pa ne zaidejo v širšo javnost ali ne najdejo pravega odmeva.« Ivan Gams zaključuje svojo študijo o katastrofalnem padanju rojstev v Sloveniji z besedami: »Če... želimo (kot narod) ostati, potem je po-trebno črtati otroke iz seznama luksuznih predme-tov in prepiti zavest o pripadnosti narodu. Kot dobri samoupravljavci moramo v tem primeru ne-kaj več odrediti za dolgoročne investicije na poziciji »prebivavstvena reprodukcija«, sicer bo naš delovni kolektiv vedno bolj starikav in vedno manj-ši, njegovi člani pa si bodo vedno manj pomišljali oditi v konkurenčno podjetje, kjer režejo debelejši kos kruha.«

Na koncu prinaša revija članek Edvarda Koc-beka »Špansko izročilo«, ponatisnjen iz knjige »Od kmečkih uporov do slovenske državnosti«, in neko gloslo iz tržaške »Mladike«.

—○—

V OCENO SMO PREJELI

»Prostor in čas«, revija za kulturna in družbe-na vprašanja, št. 5-6. Ljubljana.

»Letno poročilo 1971-72«. Glasbena Matica v Tr-stu. Trst. »Knjiga '72«. Št. 6, Ljubljana,

Glas Slovenske Kulturne akcije, leto XIX., št. 7, julij 1972.

DRUGA ŠTEVILKA »MEDDOBJA«

Pred kratkim je izšla v Buenos Airesu druga številka revije »Meddobje«, ki jo že dvanajsto leto izdaja Slovenska kulturna akcija, urejuje pa jo zdaj France Papež. Revija izhaja štirikrat na leto Vsaka številka obsega 80 strani.

V tej drugi številki najdemo naslednje esejistič-ne prispevke: Vinko Brumen: »Širokosrčnost — kre-post za naš čas«; Frank Žebot: »Prešeren in Slom-šek« (Celovski razgovori in sklepi); Lev Detela »Pesnik ljubezni in smrti — in še nečesa« (Vladi-mir Kos, slovenski ustvarjalec na daljnem Japon-skem); France Papež: »Igra duha in poezije« (Oce-na Truhlarjeve pesniške zbirke »V dnevih šumi ocean«); France Papež: »France Gorše — v svetu in doma« (K umetniški priligi tega zvezka).

Pesmi sta prispevala France Papež (eno v špan-ščini) in Vladimir Kos: »Ob needinosti brezdom-cev«. F. Papež je prevedel tudi ciklus Neridovih pe-smi, L. Detela je napisal tri stvari v prozi: »Profe-sorska trilogija«, s surrealistično vsebino. Na koncu najdemo »Kroniko« kulturnih prireditvev Slovenske kulturne akcije od maja do sredine novembra lan-skega leta. O reviji, ki razodeva iskreno ljubezen do slovenstva in prizadevanje za kvaliteto, obenem pa ne more prikriti počasnega nazadovanja v pri-merjavi z začetnimi letniki, bomo še spregovo-rili.

NOVA JEVIKARJEVA ŠTUDIJA

V zbirki študij o vzhodni Evropi, ki jo izdaja univerza v Padovi, je izšla v samostojnem natisu študija Martina Jevnikarja »Le grammati-che della lingua slovena per gli Italiani attraverso i secoli« (Slovnice slovenskega jezika za Italijane skozi stoletja). Študija je bila prvotno objavljena v reviji »Il mondo slavo« za l. 1971. Zaznamovana je s stranmi od 95 do 114.

Jevnikar začena z redovnikom Gregorijem Ala-sia da Sommaripa v 16. oziroma 17. stoletju in konča z najnovejšo slovnico dr. Antona Kacina, ki da bo izšla letos in jo je ravno še utegnil imeno-vati (medtem je, kot znano, že izšla). V teh treh s'oletjih in pol je izšlo kakih dvajset slovenskih slovnice za Italijane, a po drugi svetovni vojni do Kacinove niti ena, čeprav se je zanmanje za slo-venščino povečalo, kot omenja.

F. J. - 112 S M R T V POMLADI

Na Bledu je ostal do konca oktobra, nato se je vrnil v Ljubljano in se spet vpisal na univerzo. Pri gospodinjji je našel Kunino pismo. Pisala je, da bo morda prišla tudi ona v kratkem v Ljubljano, ker so se razmere doma spremenile in bi tudi ona rada malo po svetu. Tudi zaslužila bi si rada kaj, ker doma je vedno težko za denar. V Ljubljani bo morda lahko dobila kakšno službo, mogoče kot na-takarica v kakšni gostilni ali kje drugje. Iz njene-ga pisanja ni mogel jasno razbrati, kaj jo žene od doma, čutil pa je iz njega željo po spremembi. Na koncu je pripisala, naj se pozanima, če more, če bi če bi bila kje kaka služba zanj.

Odgovoril ji je, da se bo pozanimal, in zares sklenil, da si bo vzela kak dan čas in šel malo po-gledat okrog po gostilnah, restavracijah in hotelih. Vesel je bil snidenja s tovarišji v »Zarji«, ki so se že menili o prihodnjem skupnem nedeljskem iz-letu, in odbor ga je tudi že najavil v dopisni knjigi, vendar se nekako ni več prav znašel med njimi.

Hoteli so tudi, da bi kot prvi predaval na klubo-vih sestankih in sicer o socialnih razmerah na vzhodnem Štajerskem ter o počitniških izkušnjah zarjanske skupine v Halozah. Glede obojega se je izgovarjal, da ne more, naj kdo drug, on da ima

druge obveznosti; v resnici pa ni mogel zbrati v sebi dovolj vedrine in zbranosti za njihovo družbo in za delo v klubu. Čutil se je nekam čudno odmak-njenega od njih, kakor da je čez počitnice veliko starejši od njih. Kar čudno se mu je zdelo, ko jih je gledal takšne, kakor so se bili junija ločili, prav tako vesele, vedno pripravljene za šale in za med-sebojne dobrodušne zafrkancije, za smeh in kakšno kratkočasje, medtem ko se on ni mogel rešiti občutka tesnobe v duši. Ni se mogel znebiti misli na Jude, ki so še ostali v hotelu na Bledu in s strahom čakali, kaj se bo zgodilo z njimi, ali pa so že uto-nili za obzorje kakor Ruth z materjo in sestro. Ali je mogoče biti tako vesel in brezskrben, kakor so ti fantje, če človek ve za vse to in nikakor ne more pregnati takih predstav iz sebe, se je spraševal. Mo-goče je tudi tisto, kar je odkril v Halozah, pustilo v njem močnejše vtise, kot si je mislil. Gledal je fante, ki so lepili na zid slike, izrezane iz listov, in pisali humoristične ali pikre pripombe pod nje, in zazdeli so se mu skoraj kot otroci. Celo šahisti, ki so spet ždeli v kotu nad svojimi partijami, so se mu zazdeli čudni. Kako je mogoče tako resno vzeti te stvari. Ali jim med tem, ko si podpirajo glavo z rokami in nepremično zro v bele in črne figure,

res ne pride na misel nič od vsega tistega, kar se dogaja tam zunaj v svetu, niti ne tako daleč proč? Ali pa se le tako delajo? Čeprav je rad prišel vsak dan po kosilu v klub, se mu je kmaľu zazdelo v njem skoraj zadušljivo, kakor da manjka zraka, in je spet odšel. Kar olajšano je zadihal zunaj mrzli, me-gleni jesenski zrak.

Imel pa je težko srce tudi zaradi Majde. Ni vedel, kaj naj stori. Upal je bil, da mu bo odgovorila na kakšno od razglednic, katere ji je bil poslal v po-čitnicah — pisma ji na dom ni upal pisati, da bi je ne izpostavil očetovi jezi — a ni našel niti črke od nje. Še vedno ni mogel razumeti njenega ravna-nja. Kaj mu je vendar tako zamerila? Vest mu ni ničesar očitala. Toda človek ga včasih nevede po-lomi, si je rekel.

Ni se mogel premagati, da bi ne šel včasih mi-mo njene hiše, toda nikoli je ni videl. Ker ni hotel, da bi njeni domači opazili njegovo postopanje okrog hiše, je nehal. Nekajkrat jo je šel čakati pred opero, vendar je ni bilo. Od opernega osebja je zvedel, da se baletna šola še ni začela. Končno si ni mogel kaj, da bi ne počakal nanjo, ko je šla iz šole, toda le malokdaj se mu je posrečilo, da jo je videl, ker ni poznal njenih urnikov in poleg tega se mu je ver-jetno izogibala. Šola je imela še druge izhode. Vide-val je njene sošolke, nje pa ne. A ga je bilo sram spraševati, kje je ona. Nekajkrat jo je videl, a ved-no je bila v družbi in se je delala, kakor da ga ne opazi.

(dalje)

Sodobno kmetijstvo

Zanimive živinorejske pobude na Koroškem

I.

Povpraševanje za mesom in mesnimi izdelki stalno narašča, s sodobno urejenimi trgovinami — s samopostrežbo oziroma izdelki za prodajo mesa in mesnih izdelkov v veletrgovinah — pa bo še bolj naraščalo. V Avstriji, posebno na Koroškem, zavzema živinoreja v okviru kmetijske dejavnosti najvažnejše mesto. V pretežno travnatem svetu so posamezne kmetije precej velike, toda kmetje v čedalje večjem številu sodelujejo v posebnih proizvodnih krožkih. Res je sicer, da postaja prireja mesa domena kmečkih gospodarstev, ker je v danih razmerah proizvodnja v velikih posestvih zaradi drage delovne sile predraga, toda tudi posamezen kmet ne more več živeti ob robu in proizvajati tja v en dan, ne da bi vedel kdaj in komu ter po čem bo živino prodal. Na Koroškem so zgodaj spoznali nujnost organizirane prireje klavnih živali in njihove prodaje oz. vnovčenja. Tudi slovenski kmetje na Koroškem so se vključili v sodoben način proizvodnje in gospodarjenja ter že leta 1964 ustanovili v okolici Pliberka na pobudo Slovenske kmečke zveze Južnokoroški krožek za zrejo in pitanje prašičev. Krožek je združeval 14 slovenskih kmetov.

Južnokoroški krožek za zrejo in pitanje prašičev

Krožek je navezal stike s koroško kmetijsko zbornico (v Avstriji imajo kmetijske zbornice podobno vlogo kot v Italiji pokra-

jinska nadzorništva) in s koroško Raiffeisnovo zvezo kot osrednjo organizacijo koroškega kmetijskega združenstva. Omenjeni ustanovi sta prizadevanja krožka pospeševali s posebno strokovno izobrazbo, z usmerjanjem in nadziranjem včlanjenih kmetij, z nakupom merjasev mesnatega tipa in z jamstvom odkupa vseh zrejenih in spitanih prašičev. Prašiči tega krožka so kmalu zasloveli kot prašiči izrazito mesnatega tipa. Štiri leta pozneje so po zbranih izkušnjah napravili nov in odločilen korak naprej k organizirani prireji mesa. Vnovčenje prirejenih pujskov oz. njihovo posredovanje pitališčem je leta 1969 prevzel oddelek za promet z živino pri koroški Raiffeisnovi zvezi, kmetijska zbornica pa je poverila organizacijo in pospeševanje podobnih krožkov svojemu oddelku za gospodarsko politiko in tržno gospodarstvo. V razvoju koncentracije na trgu z mesom in mesnimi izdelki sta se slednja oddelka v začetku leta 1971 pridružila štajersko-koroško-gradiščanskemu kmetijsko združenemu podjetju AGROSSERTA, ki sodi med največja tržna podjetja trgovine s klavnimi živali ter z mesnimi in mlečnimi izdelki v Avstriji.

Konec leta 1971 je na Koroškem delovalo 14 proizvodnih skupnosti na področju prireje svinjskega in govejega mesa. Svojo dejavnost so osredotočile na prirejo pujskov in na pitanje mladih goved. Ta usmeritev je bila potrebna bodisi zaradi porajajoče se koncentracije v pitanju prašičev bodisi zaradi opuščanja prireje mleka in govejega mesa s stra-

ni večjih kmetijskih posestev v ravninskih predelih, ki so svojo proizvodnjo osredotočila na žito in koruzo. Kmetijska zbornica je zato začela voditi takšno agrarno politiko, ki je pospeševala nastajanje proizvodnih skupnosti v področjih z neizenačeno in slabo kvaliteto v prireji mesa. V prireji pujskov je posvetila posebno pozornost gorskim kmetom, ker ta prireja ni neposredno vezana na rastlinsko proizvodnjo in ker je zelo pripravna za večjo donosnost dela gorskih kmetov. S prirejo pujskov se sedaj bavi na Koroškem 12 skupnosti (leta 1968 le štiri). Število članov je stalno raslo in doseglo leta 1970 259, število priznanih plemenskih svinj pa 1571. Od tedaj naprej pa gre razvoj v smeri koncentracije. Število plemenskih svinj je še nadalje naraščalo, število članov pa padalo. Zmanjšanje števila članov je v skladu s resnico, da donosna reja pujskov ni dana vsakomur, ki se hoče z njo baviti. Število plemenskih svinj na včlanjeno kmetijo je bilo leta 1968 3, leta 1971 pa 7 — cilj pa je 15 plemenskih svinj na včlanjeno kmetijo. Ob povečanju števila plemenskih svinj se je tudi povečalo število priznanih pujskov za prirejo mesnatih prašičev, temu primerno tudi donos iz prašičereje na včlanjeno kmetijo.

Medtem ko je pred leti za posredovanje ter za prevzem pujskov skrbel prej omenjeni oddelek koroške Raiffeisenove zveze, pa od lani skrbi podjetje AGROSSERTA. Posredovanje je štirinajstdnevno, prevzem pujskov pa se odvija po prijavi. Vsak član ima zajamčen odkup. Okupna cena se ravna po razvoju cen za pujske v Avstriji na osnovi t. im. sistema osnovne cene, ki velja za prvih 20 kg žive teže pujska. Za posredovanje plača član pristojbino, ki znaša 4 odstotke od cene pujskov. (Se nadaljuje)

JOŠKO ŠAVLI

TRST IN TURIZEM

Kaj je turizem?

Turizem je dejavnost, za katero pravijo, da ima dva obraza; eden je počitniški, drugi pa gospodarski. Pojav sam niti ni star, kot je n. pr. trgovina, dasi bi mogli že antična potovanja in srednjeveška romanja v nekem smislu označiti za turistična.

Moderna oblika turizma kot vrsta oddiha se je začela v prejšnjem stoletju, ko so Angleži odkrili blagodejni gorski zrak v Alpah in začeli množično prihajati v Švico. Prvo organizirano potovanje je izpeljal Anglež Cook iz Anglije v Švico leta 1841 in kasneje ustanovil prvi potovalni urad, ki obstaja še danes.

Toda prvim potovanjem še niso pripisovali nikakega pomena za narodno gospodarstvo, ker turizem ni imel množičnega značaja vse tja do časa pred drugo vojno. Tako se prve družboslovne in gospodarske znanstvene raziskave tega pojava začnejo šele okoli leta 1925. Kot samostojno gospodarsko panogo pa ga gospodarstveniki priznajo šele po drugi vojni.

Pred tem so bolj poudarjali družbeni pomen turizma, to je oddih, okrevanje, šport itd. Ker je gostinstvo najbolj vidna dejavnost, tam, kjer je turizem prisoten, so poprej istovetili gostinstvo in turizem; ponekod ga istovetijo še sedaj. Številni gospodarstveniki in časniki, ki se sicer zavedajo dvojnosti turizma, njegove družbene in gospodarske vloge, so si to turistično dvojnost združili v svoji miselni predstavi o turizmu kot gostinski dejavnosti in potovanju. Tako turizem tudi obravnavajo v svojih poročilih, potopisih, naslavljanju ipd.

Zakoreninjena predstava, da je turizem gostinstvo in potovanje, prevladuje še danes, razen v

Švici, ki turistično vodi. Gotovo pa še zmeraj v Italiji, čeprav ima ta posebno ministrstvo za turizem in prireditve. Pričakovali bi, da bo v Trstu, ki se nahaja na križišču gospodarskih sistemov, narodnih kultur, kopnih, pomorskih in delno tudi zračnih poti, prodrlo v poslovnih krogih jasnejše spoznanje o tem, kaj turizem kot gospodarska panoga pomeni, toda od fašističnih časov Trst ni bil več sposoben obdržati svojega mednarodnega duha ter gospodarskega in poslovnega mednarodnega položaja.

V svojih poslovnih in gospodarskih pojmovanjih je mesto ostalo na ravni pred prvo vojno, razen industrijskega razvoja. Zaradi dolgih let, ko je prevladoval v njem zaprti nacionalistični duh, strokovni in poslovno gospodarski pa tudi kulturni kader ni mogel premagovati in prerasti vseh vrst problemov, ki jih je prinesla nova mejna razdelitev ter gospodarsko politične spremembe v zaledju. Trst je izgubil večino svojih konzulatov, obeležje odprtega mednarodnega centra. To traja še danes. Edino kultura si počasi pridobiva svojo večnarodno vlogo, ne najmanj zaradi navzočnosti požrtvovalnih slovenskih kulturnikov.

Seveda pri teh ugotovitvah nikakor ne gre za črno-bele ocene, kar bi pomenilo, da je Trst v svojem razvoju zaostal. Reči bi hoteli le, da bi lahko bil glede na svojo lego in tradicijo pomembnejši mednarodni dejavnik, kakor je, ko bi si s pravo politiko vzgajal in razvijal kadre in strokovnjake. Toda zaman iščemo v številnem tržaškem tisku, poljudnem ali strokovnem, novih spoznanj z vseh področij družbenega življenja, ki bi vzbujala mednarodno zanimanje. Mesto je večinoma potrošnik vse-

državnega tiska in velikih založb državnega značaja, torej samo posnemovalcev. Po svoji legi pa bi lahko bilo strokovno središče za preučevanje zvez z vzhodno Evropo, mejnih vprašanj, kulturnih mednarodnih zvez itd., za celo državo.

Turizem je danes zavzel množični obseg, ni več le podjetniška dejavnost, temveč gospodarska panoga. Govorimo o množičnem (socialnem) turizmu. Zaradi posebne mednarodne lege, ki jo Trst ima, zaradi pomorskih zvez, mejnega položaja, stičišča srednje Evrope s Sredozemljem, kopnih in zračnih zvez, je nujno, da tržaški poslovni in gospodarski krogi spoznajo turizem kot samostojno gospodarsko panogo in izkoristijo vse možnosti, ki jih nudi ta lega in položaj mesta turističnemu razvoju.

(dalje)

NASVETI ZA ŽENSKO

Najnovejše raziskave so dognale, da je kajenje za ženske bolj škodljivo kot za moške, ker je njihov organizem sprejemljivejši in hitreje reagira. Posebno škodljiv je nikotin za noseče ženske, ker povzroča močnejše utripanje srca, s čimer je motena preskrba telesa s kisikom, s tem pa se vznemiri otrok in lahko nastopijo tudi prezgodnji porodni krči.

Vedno spet priporočajo biokemiki in prehranjevalni strokovnjaki gospodinjam, da ne prekuhavajo mleka iz mlekarn, ker izgubi mleko s tem dragocene sestavine. Mleko je že v mlekarnah popolnoma razkuženo. Večina žensk skuha mleko iz gole navade. Lahko pa ga toliko segrejejo, da je primernejše za pitje.

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

konjederec in ujel Repka.

Ko se je Peter zbudil, je bilo povsod še vse tiho. S ceste ni bilo slišati niti korakov niti avtomobilov, samo na drevesu v vrtu je tiho žvižgal kos. Nebo je bilo čisto sivo in Urška je v svoji postelji globoko dihala. Nenadoma je Peter vedel, da mora oditi od doma in poiskati Repka v širokem svetu.

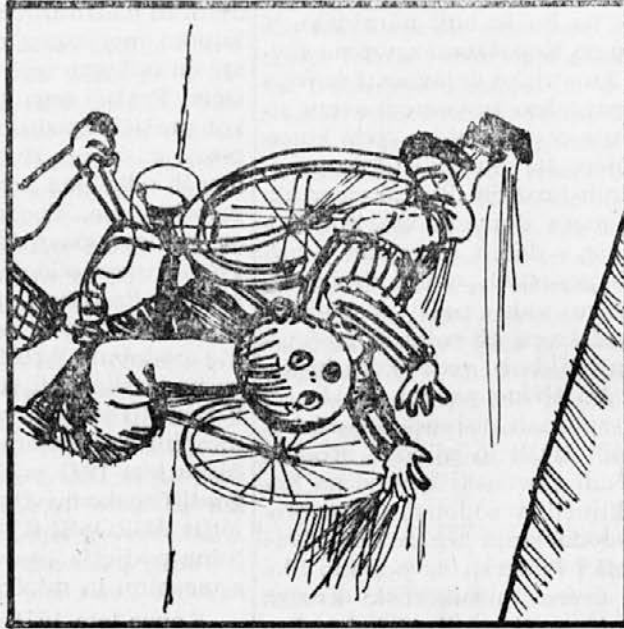

v posteljo. Očka ga je potrepil po rami, mama ga je božala in Urška se je pripeljala k njemu, preden je zlezla v svojo posteljico, in mu dala poljubček na vsak prst pod seboj. Toda Petru vse to ni nič pomagalo. Zaril se je pod odejo in jokal, dokler ni zaspal.

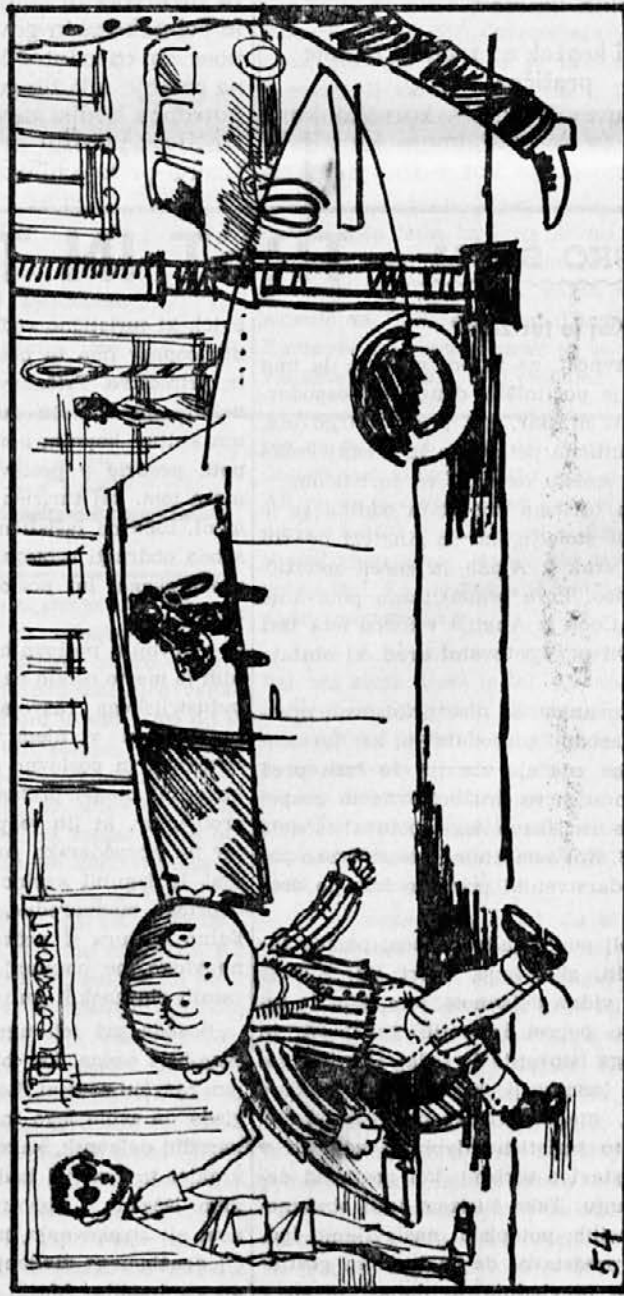
Sanjalo se mu je o Repku, ki hoče priti k njemu. Toda vselej, kadar sta se srečala, se je od nekega prikazal

53. Ko se je bližal čas odhoda, se je Peter pustil pripeljati iz shrambe. Bil je ves marogast po obrazu in vsake toliko časa je zalilpal. Stara mama mu je skuhala kamiličnega čaja in mu stisnila v roko vrečko, v katero je stresla prav vse piškote iz svoje lepe skatle.

Peter ta dan sploh ni več spregovoril. Molče se je dal odpeljati domov, odklonil je večerjo in molče zlezel

dela na smetnjaku. Od nekega je pritekel črno-bel psiček, mačca se je naježila in oba sta bliskovito izginila za vogalom. Vse je šlo tako hitro, da Peter ni utegnil natančno pogledati psička. Se on jo je bliskovito ucvril za njima. Sreča, da na cesti ni bilo nobenega avtomobila. Po kolesarski stezi pa se je ravno takrat pripeljal mlad fant in Peter se je zaletel naravnost vanj.

med ljudmi in se oziral naokoli, če bi zagledal kje kakšnega psička. Toda razen črnega kodra, ki je sedel v nekem avtomobilu s tujo tablico, ni bilo nikjer videti nobenega.

Peter je pohajal po mestu in skušal najti cesto, ki pelje proti kraju, kjer je živela stara mama. Nenadoma je zagledal onstran ceste mačko, ki je se-

54. Peter je počakal, da se je zdantilo, in vstal skupaj z Urško. Po zajtrku se je kot priden fant napotil na vrt. Ko je videl, da nihče ne pazi nanj, je smuknil skozi vrtna vrata in stekel po domači ulici proti mestu.

Peter še nikoli ni bil sam v središču mesta. Danes se mu je zdelo, da je na pločnikih posebno veliko ljudi in promet bolj gost, ko po navadi. Izgubljeno je taval